

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

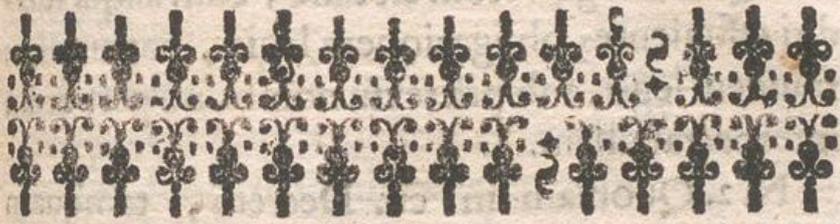
Sancta Paupertas Religiosorum propria sine proprio Propugnata

Wissingh, Anton

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Quæstio I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49625)

Quæstio I.

Quomodo intelligendus sit textus citati Decreti S. Congreg. Visitationis Apostolicæ, inserti Constitutionibus nostris Urbanis in c. 4. Reg. tit. 1. ubi de *pecuniis* & aliis bonis quovis modo à Fratibus acquisitis, vel acquirendis decernitur, & districtè præcipitur: *Sed statim ea superiori tradantur, conventuique incorporentur, & confundantur* &c. h. i. Ante responsionem

N. I. Quamvis illius tantùm sit, authenticè & magisterialiter legem interpretari, cujus est condere: attamen privata auctoritate illam explicare in favorem ipsiusmet legis, absque ullo legis præjudicio, cum fundamento non exiguo, ex auctoritate S. Congregat. aliorumque Doctorum deprompto: Item unius textus sanam intelligentiam ex alio rationabiliter colligere, deducere, & probare, maximè dum necesse est hinc & nunc operari, aut operanda resolvere pro se & aliis; id potest cuilibet Theologo competere, & eò magis superiori requisito à subditis suis, cum dependentia tamen suæ interpretationis ad primum legislatorem, aut illum, qui præest legis interpretatio-

ni. Quod magis verum est tunc, cum aliqui subditi effugientes obligationem legis, conantur in fraudem legis, sub prætextu non bono perperam interpretari illam.

N. 2. Quoniam in cit. Decreto, tamquam particulari Lege pro nobis Fratribus Minoribus Conventualibus edita decernitur de acquisitione particularium pecuniarum, & earundem conservatione pro particularibus Fratrum necessitatibus, quod debeant *statim Superiori tradi, conventui incorporari, & confundi*; hinc non nemo pecuniæ plus avidus movit ex falsa suppositione controversiam, an illa *confusio* debeat esse *perfecta, naturalis, & physica*, ita ut singulæ pecuniæ à particularibus acquisitæ incorporandæ, in incorporatione actuali & confusione discerni nequeant, à quonam acceptæ vel illatæ, & unam quasi massam constituent; vel sufficiat ad horum verborum salvationem supra-positio, vel juxta-positio unius pecuniariæ pixidis, seu crumenæ particularis supra vel juxta aliam. Hæc secunda intelligentia videtur à pecuniæ avidis, & peculia amantibus Religiosis extorta, hinc minùs verò-similis, sed improbabilis, utpote quæ apertè repugnare videtur menti & textui S. Concil. Trident. S. Congregat. Doctorumque Theologorum. Proinde hac rejecta.

R. Conformiter menti S. Congregat. (de qua mox infra) *confusio* illa supponitur, quod debeat esse *physica, & non merè moralis*, quæ fit per solam juris resignationem in liberam dispositionem Superioris: proinde sic debet præfatus textus in
cit.

cit. Decreto intelligi in S. Constitutionibus nostris Urbanis.

Probatum primò: quia in cit. Decreto post *ly incorporantur* mox additur, & *confundantur*, ideo procul dubio, ut significaretur, quòd non sufficiat qualiscumque incorporatio, v. g. quæ fieri posset per solam resignationem juris, seu appropriationis; (nam juxta Ss. Canones, Monachus quidquid acquirit, monasterio acquirit) sed requiratur totalis, & perfecta, scilicet, ut sine distinctis cistulis, aut crumenulis, vel pixidibus, pecuniæ in unum cumulum, seu massam comportentur, ita ut discerni nequeat, an hic illum, alter istum nummum comportarit, & intulerit. Unde etiam hæc vox *confundantur* ex vi nominis nil aliud importat, quàm mixtionem sine discrimine seu discernentia. Proinde quoque extorta, & violenta videtur harum duarum vocum combinatio *confusio moralis*; nam, si sit *confusio*, jam est multarum rerum quasi ad invicem mixtio, ut discerni nequeant. Hinc verè & concinnè, aptissimèque ad propositum dixit mihi quidam *Illustrissimus & Reverendiss. D. Archi-Episcopus*, quòd Secundanus aliquis hos terminos non aliter intelligere, aut interpretari valeat. Et, quia pro intelligentia hujus vocis *confundantur*, Romam scribi petij ab aliquo Domino Illustrissimo, ibi quoque resolutum fuit, quòd intelligentia hujus vocis in subiecta materia, & contextu ex se ipsa pateat, & in ipsomet cit. Decreto per alias voces adjunctas & repetitas satis explicetur, obinde non indigeat ul-

te-

teriori explicatione. Quòd autem hæc sit genuina & verissima illius explicatio, & intelligentia,

Prob. secundo Auctoritate Doctissimi Theologi & Canonistæ *Hyacinti Donati* Ord. Prædicat. Provincialis utriusque Calabriae Provinciae, Tom. 4. in resolutoria praxi rerum regularium Tract. 15. q. 10. §. 11. ubi explicans textum S. Concilii Trident. Sess. 25. de Regularibus c. 2. *sed statim ea Superiori tradantur, Conventuiq; incorporantur &c.* sic inquit: *quid enim est incorporari, nisi confundi, vel misceri cum aliis bonis monasterij sine ullo discrimine peculij? nam, quod possidetur separatim à communitate conventus, censetur proprium peculium. -- Intentum Concilij fuit extirpare antiquos abusos, inter quos etiam hic erat, nempe habere peculium dependenter à voluntate Prælati; quem abusum præcipuè intendit Tridentinum revocare. h. i.*

Prob. tertio Auctoritate *Clem. VIII.* de quo *Hyacintus de Casal Capuc.* in tract. aureo de paupertate religiosa p. 4. c. 11. sic inquit: *Docet etiam Clemens VIII. ut pecunia incorporetur, ita debere commisceri, ut inter pecuniam Sororis Lucia, & Sororis Ursuline nulla appareat distinctio. h. i.*

Prob. quartò Auctoritate S. Congregat. Eminentissimorum DD. Cardinalium, cujus Decretum datum Archi-Episcopo Urbini refert *Fagnanus* cit. à *Zegnero* in *Dissert. Canon. p. 1. c. 1. §. 14.* *Hic enim cum retulisset S. Congregationi, se non potuisse adducere moniales cujusdam monasterij ad suscipiendam exactam vitam communem,*

nem, ideoque illis proposuisse, ut fieret communis
 arca, cujus clavis penes Abbatissam existeret, &
 intus eam aptarentur tot scrinsola, quot essent mo-
 niales, ita ut unaquaque haberet claviculam
 scrinioli sui, & in eo asservaret pecuniam ex labo-
 ritio vel aliunde partam, qua in ipsius tantum, &
 non in alterius necessitates erogari deberet arbi-
 trio Abbatissae. S. Congregatio hoc temperamen-
 tum ludicrum existimavit, ac repugnans Decreto
 S. Concil. Trident. ac S. Congreg. Apostolica Visi-
 tationis, quod jubet NB. ut omnia Superiori tra-
 dantur, conventuique incorporentur. Ideoque
 mandavit Archi-Episcopo, ut, quamdiu moniales
 vitam communem non susciperent, interdiceret
 ipsis receptione puellarum ad habitum & professi-
 onem. h. i.

Prob. quinto. In cit. Decreto dicitur de pecu-
 nia & aliis: *ex nunc ea applicamus, & pro appli-
 catis haberi volumus.* h. i. quod nihil est aliud di-
 cere, quam: *ex nunc* illa extrahimus ex suo priori
 statu, quem habebant ex parte recipientis, volen-
 tis fortè sic vel aliter applicare. Additur in cit.
 Decreto: *& pro applicatis haberi volumus*, q. d.
 illa pecunia *ex nunc* debet haberi pro applicata, ut
 proinde priorem quasi indifferentiae statum ami-
 serit, & in massam bonorum monasterij transferit
 immerfa.

Prob. sexto. Intelligentia hujus vocis *confun-
 dantur* clarè colligitur ex clara & genuina intelli-
 gentia ejusdem vocis, in alia materia adhibitæ in
 eisdem S. Constitut. Urban. in c. 8. Reg. tit. 9. §.
 1. ubi in electione Ministri Generalis, & Provin-
 cia-

cialis jubetur, ut *Suffragia misceantur*, *Schedula confundantur*. Ubi *ly confundantur* dicit aliquid plus, quàm *misceantur*, (ne sit inutilis repetitio ejusdem vocis) nimirum hoc: *Schedulæ ita misceantur per se invicem, seu ad invicem, ut à nullo discerni valeat seu dignosci, quænam fuerit hujus aut illius Scheda, vel suffragium.* Pariter ergo intelligatur in præsentī materia.

Prob. septimò. Quia in cit. S. Constit. Urban. in c. 2. Reg. tit. 25. §. 1. ordinatur, ut in communi vestiario *omnia ibi vestimenta Fratrum cum lanea, tum linea, separatim tamen asserventur.* h. i. Ex quo textu sic argumentor: si de asservatione pecuniarum, à Fratribus particularibus acquiratarum etiam decerneretur, quòd deberent *separatim* conservari, non esset locus controversiæ; cum ergo illa particula hìc non ponatur, sed alius terminus, illius planè destructivus, scil. *confundantur*, quod idem est, ac *non separatim asserventur*, sed in unum cumulum ac massam misceantur; evidenter liquet, quòd physicam confusionem pecuniarum urgeant Constitutiones Urbanæ in cit. Decreto.

Confirmatur. Juxta regulam juris: *Si legislator aliud voluisset, aut intendisset, apertius locutus fuisset*, maximè in materia, monachorum inordinato appetitui ita favorabili, sed nimis periculosa & nocivâ. Constitutiones autem Urbanæ solum memorant, & præcipiunt, quòd debeant particulares eleëmofynæ in communi ærario conservari, & *confundi* pro particularium Fratrum necessitatibus; consequenter alia contraria explicatio neu-

reutiquam debet hic admitti, cum sit à monachis pecuniæ cupidis extorta in subversionem regularis vitæ, & apertam perniciem animarum &c.

Prob. octavo. In Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 9. §. 12. statuitur: *Providè igitur unicuique, (ut opus fuerit) discretus Pastor, quæ necessaria sunt, distribuat: Sic enim & in primitiva nascentis Ecclesiæ ætate (ut apud Acta Apostolorum habetur) erant illis omnia communia; dividebatur autem singulis, prout unicuique opus erat. h. i.* Ubi nota has duas cum singulari Emphasi additas particulas *sic enim*, quarum prima significat paritatem, secunda causalitatem, ut sensus sit: *Servemus, sicut in Ecclesiæ primitiva servatum est; & ideo servemus, quia etiam ibi sic servatam legimus tam vitæ communitatem, quàm legitimam cum proportione debita distributionem.* Atqui ibi erat massa communis una, ex qua dividebatur singulis; & nullo modo tunc tolerabantur peculia, seu privatæ burfæ: ergo nec apud nos debent tolerari ullatenus, utpote vitæ laxioris & irregularis fundamentum, & fomentum, contra apertam mentem S. Constitut. Urbanarum.

Porrò si quis impugnator propugnatae hucusque & sanè explicatae physicae *confusionis*, adhuc ulteriorem & planiorem desideret hujus vocis *confusio* intelligentiam, & explicationem, tantummodo in corpore Juris civilis inspiciat Librum secundum Institutionum Justiniani; ubi magis ex supposito, quàm ex proposito videbit aptè, & præsentì materiæ sat accommodatè intellectam, & usurpatam hanc *confusionem*, sed ad
ma-

maiores sui *confusionem*. Et sicut ibi per *confusionem* amittitur dominium (vide ibi) sic in religioso professo amittitur omnis peculiaris præsentio ad pecunias à se acquisite, at jam confusas in massa communi. Attamen manet obligatio in superiore, ut ex illa massa provideat illi de omnibus necessarijs, salvâ honestate religiosi moderaminis.

Plura alia, probantia dictæ vocis intelligentiam adduxi in *Libro*, cui titulus *S. Communitas*. Si fortè argumenta in contrarium facientia appareant, solventur facilè ex infra dicendis. NB. Interim in hac & quavis alia materia meum iudicium S. Romanæ Ecclesiæ, & S. Congregat. Eminentissimorum DD. Cardinalium iudicio ac sensui humiliter, libenter, ac reverenter subijcio: paratus ad audiendum saniora consilia, pro securitate conscientiarum, & pacifica tranquillitate animarum. Magis roborabitur responsio ad præmissam quæstionem ex dicendis in quæstione sequenti. Sit ergo

Quæstio II.

AN S. Constitutiones Urbanæ permittant privata deposita, seu pecuniaria peculia cum hac indefinita licentia, ut particulares Religiosi possint talia sibi acquirere in Ordine Minorum Conventual. & illimitatè quoad modum, quantitatem, ac tempus de anno in annum conservare (quamvis apud depositarium conventus, seu in communi arca) illaque de con-

ven-